

Forfatter: Baggesen, Jens

Titel: Udrag fra Labyrinten

Citation: Baggesen, Jens: "Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig", i Baggesen, Jens: *Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig*, udg. af TORBEN BROSTRØM, Gyldendal, 1971), s. 109. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-baggesen06-shoot-idm139952570667312/facsimile.pdf> (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Labyrinten eller Reise gennem Tydskland, Schweitz og Frankrig

elle, som jeg troer, og derfor noget *undseelige* Mening er den, at *Shakespear* i denne Linie ikke har sagt *sin*; men *Hamlets* Mening – at den er umiddelbar poetisk; men i det høieste kun middelbar filosofisk – rigtig!

*To be or not to be is not the question** i mine Tanker!”

„Denne Mening har De tilfælles,” sagde han, „med alle de Dogmatister og Orthodoxer, jeg kiender!”

„Jeg beder om Forladelse! Det er ikke fordi jeg enten paa Grund af saa kaldte *Demonstrationer*, eller saa kaldte *guddommelige Aabenbaringer* finder mig overbeviist om Fortsættelsen af min Tilværelse; men fordi sammes Ophør, og fuldkommen Tilintetgjørelse i al Fald er mig aldeles ligegyldig.”

„De kan altsaa tænke Dem Tilintetgjørelse uden Gysen?” spurgte han.

„Jeg veed ikke, om jeg kan tænke mig den”, svarte jeg, „men det jeg forestiller mig ved samme: Ophør af al endog blot Muelighed til Bevidsthed, skrækker mig aldeles ikke. I alle urolige Forfatninger, hvori min Fornuft enten bluner, eller slummer, eller sover – lokker den mig; i alle rolige – hverken ønsker eller frygter jeg den.”

„De er den første, som har roest mig Lüneburger-Heide, eller *not to see*” sagde han – „og den første, som har yttret mig Ligegyldighed over *not to be*! Men taler De alvorligen, eller paradoxerer De blot *pour animer la conversation*?”

„Jeg forsikkrer Dem paa min Ære, at jeg taler saa alvorligen, som om jeg talte med Philosophien selv i Sandheds Overværelse. Der er mig intet ubegribeligere end hvorledes de mangfoldige Philosopher, der for Resten modsige hinanden næsten i alle andre Ting, komme overeens i den Paastand, at intet skrækker Naturen og oprører Fornuften saa meget, som *Utilværelse*. Jeg troer, sandt at sige, at der stikker en smule Prælerie i denne Forsikkring; thi at saa mange lærde og dybsindige Mænd skulde tage feil af hvad der egentlig handles om i dette *Enten – eller*, og snakke hen i Taaget, som man siger, er usandsynligt. Angesten og Forfærdelsen for *Utilværelse* forekommer mig at have noget meget lignende med den Modbydelighed og Frygt, somme

* *At være til eller ei være til*, er ikke Knuden.

af vore fine Damer have for Fluer, Roser, Safran, Mandspersoner og ingen Ting – en Frygt, som gemeenligen kun ytrer sig i Selskab, og forsvinder, naar de blive allene – under to eller fire Øjne – med Objecterne. Det lader saa smukt, at falde i Besvimelse – især naar man i Forveien kan sørge for Maaden, at falde paa – og det lader sælsomt, dybsindigt, metaphysiskt, at gyse for intet. Jeg som hverken er sælsom, dybsindig, eller overnaturlig, og heller ikke skiøtter om at ansees derfor, bekiender aabenhertigen, at *Intet* forskrækker mig *ikke*.” –

„Frygten for Døden finder De altsaa ligeledes unaturlig?”

„Ingenlunde! jeg finder den rigtig nok *uformuflig*; men aldeles ikke *unaturlig*. Frygten for Døden er overalt ikke Frygt for *intet*. Det er, Tabet af en Milliondeel, af en Tusinddeel, af en Tiendedeel, af høit den halve – og ikke Tabet af den hele Tilværelse, som skrækker i denne Forestilling. Bestod Døden i aldeles Tilintetgjørelse, vilde den ikke skrække Menneskene naar saa meget. Enhver nogenlunde frisk og rørig Forstand vilde da strax have den Slutning ved Haanden, som beroligede *Sterne*: „Jeg maatte være en *Nar*, om jeg frygtede dig, o *Død!* thi saa længe jeg er, er Du ei, og naar Du er, er jeg der ikke.” Hvordan man altsaa snoer og vender det, har Phantomet *Utilværelse* ingen Side, hvorfra det i mindste Maade kunde forstyrre min Rolighed; thi er det aldeles *Intet*, falder naturligviis al Betænkelighed derved og derover bort – og er det *Noget*, angaaer dette Noget ikke mig.” –

– „Men Lysten til at existere” – – –

– „Existerer ikke!” brød jeg hastig af – „Hvad man kalder saaledes er intet andet end Lyst til at virke, handle, nyde, frembringe – kortsagt Lyst til Yttring af det eengang eksisterende Væsen. Denne Lyst er, som jeg troer, almindelig og aldeles naturlig. Hin Ulyst altsaa er ikke Modbydelighed for Tabet af vort Væsen – men for Tabet af sammes Yttring – som oftest blot paa den Maade man er vant til. Saaledes indbilder hin sig, at gyse tilbage for Tilintetgjørelse, der i Grunden kun skiælver for Tabet af Liv – og denne for Tabet af Liv, der egentlig kun frygter for Tabet af Spisen, Drikken, Spillen, Leflen, o. d. l.” –

„Og om nu Døden i egen Person kom Dem imøde i dette Øieblik?” –